

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

«Təsdiq edirəm»
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən
 dos .Z.I.Məmmədov
"12 " Sentyabr 2025 ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: Ekologiya(050504)

Fakultə: Təbiyyat

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Mülki Müdafiə

Kodu: İF B-23

Tədris ili: III (2025-2026)

Tədris yükü (saat) : Audotoriya saati: 30 saat (15 saat müəhazirə,15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

AKTS üzrə kredit: 3

Auditoriya N:

Müəhazirə saat: Üst həftə IV gün 2-ci saat

Seminar saat: Alt həftə IV-gün 2-ci saat

II Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı b.m.Gənciyev Yadigar Fərmail

Məsləhət günləri və saati: V gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı :

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Əsas ədəbiyyat:

- H.N.Ocaqov Mülki müdafiə"
- "Mülki müdafiə Dərslik"

Əlavə ədəbiyyat

3.F.Manafov "Həyat fəaliyyəti təhlükəsizliyi"

IV Perekvizitlər: Çağırışa qədərki hazırlıq, Kimya, Fizika

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Mülki Müdafiə fənnin tədrisinin insanların təhlükəsizliyinin sağlamlığın təminatında rolu böyükdür. Sülh və müharibə dövrlərinin

fövqəladə hallarda, təbii fəlakət, istehsal qəzaları nəticəsində yaranmış zədələnmə ocaqlarında xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin təşkili və keçirilməsinin əsasları, əhalinin mühavizəsinin, habelə xalq təsərrüfatının obyektlərinin işinin sabitliyinin yüksəldilməsi üsullarının tələbələrə öyrədilməsidir

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şranın 16 may 2024-cü il tarixi qərarına yğn davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yxarı ldğ tələbə həmin fəndən imtahana braxılmır,nn həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminara görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şranın 16 may 2024 –cü il tarixi qərarına yğn laraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- Tələbə keçirilmiş materialları dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açə bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var lakin fikrini əsaslandırə bilmir.

1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- Cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı bal 17 baldan az olmamalıdır. Əks halda tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə :

A) 91-100 bal – Əla

B) 81-90 bal- Ç
C) 71-80 bal- Ya
Ç) 61-70 bal- ...

B) 81-90 bal- çox yaxşı

C) 71-80 bal-yaxşı

Ç)61- 70 bal-kafi

E)51-60 bal qənaətbəxş,

F)51 baldan aşağı qeyri-kafi

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə univeristetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecək.

X Təqvim mövzu plan: Mühazirə -15 saat, Seminar – 15 saat. Cəmi-30

N	Mövzular, görülen tədbirlər	Mühazirə Saat	Seminar Saat	Tarix
	I Kollektivium mövzuları			
1	Mülki müdafiənin yaranma tarixi ,vəzifələri,məqsədi,təşkili və ona rəhbərlik Plan: 1.Mülki müdafiənin yaranma tarixi 2.Mülki müdafiənin məqsədi və vəzifələri 3.Mülki müdafiənin təşkili prinsipləri və ona rəhbərlik Mənbə: səh 12-40	2	2	
2	Fövqəladə hallar və onların təsnifatı Plan: 1.Fövqəladə halların miqyasına görə növləri 2.Sülh mənşəli fəvqəladə hallar 3.Təbii xarakterli fəvqəladə hallar 4.Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar 5.Sosial- siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar Mənbə: səh 1-10	2	2	
3	Kütləvi qırğın silahları Plan: 1.Kütləvi qırğın silahların növləri 2.Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı 3.Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və onun ən vacib xüsusiyyətləri 4.Zəhərleyici maddələrin toksikoloji cədvəli. 5.Bioloji silahın zədələyici təsiri 6.Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması. Observasiya və karantin. 7.Zəhərlənmələrin nəticələrinin aradan qaldırılması 8.Əhalinin sanitariya təmizlənməsi. Mənbə: Səh 67-89	2	2	
	II Kollektivium mövzuları			
4	Əhalinin mühafizəsinin əsas prinsipləri və üsulları Plan:	2	2	

	1.Mühafizənin əsas prinsipləri 2.Fövqəladə hadisənin nəticələrini aradan qaldırmaqdan ötrü İstinad olunan prinsiplər 3.Qəza-xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlər 4.Xilasetmə zamanı görülməli işlər və iş görən zaman təhlükəsizlik qaydaları. Mənbə: Səh 186-222			
5	Kollektiv mühafizə qurğuları və istifadə qaydaları Plan: 1.Kollektiv mühafizə qurğularının təyinatı 2.Sığınacaqların konstruksiyası 3.Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası 4.Sadə daldalanacaqların konstruksiyası Mənbə: Səh 230-241	2	2	
	III Kollektivium mövzuları			
6	Fərdi mühafizə vasitələri və əhəlinin köçürülməsi Plan: 1.Fərdi mühafizə vasitələrin növləri 2.Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri 3.Dəri səthinin mühafizə vasitələri 4.Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti 5.Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili 6.Köçürmənin üsulları Mənbə: Səh 101-113	2	2	
7	Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı və mülki müdafiə dəstələrin fəaliyyəti Plan: 1.Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı. 3.Hərbiləşdirilməmiş dəstələrin yaradılması. 5.Mülki müdafiə xidmət növləri və xidmət dəstələrin fəaliyyəti. Mənbə: Səh 208-225	2	2	
8	Fövqəladə hallar zamanı ilk tibbi yardım Plan: 1.İlk tibbi yardımın növləri 2.Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım 3.Yara və yanıq zamanı ilk tibbi yardım 4.Sınıq,çıxma və əzilmə zamanı ilk tibbi yardım 5.Zəhərlənmələr zamanı ilk tibbi yardım 6.Boğulma zamanı ilk tibbi yardım 7.Fərdi tibbi mühafizə vasitələrin növləri 8.İlk tibbi dəsti (aptekaçə) Mənbə: Səh 268-295	1	1	
	Cəmi	30		

XI Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar: Ehtimal olunan fəlakət barədə əhəlinin xəbərdarlıq edilməsinin təşkilini, əhəlinin fəvqəladə hallarda mübarizəyə və təşkilini, qəza-xilasetmə tədbirlərinin həyata keçirməyini

XII Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Mülki müdafiənin məqsədi və vəzifələrinin öyrənilməsi

- Zəhərləyici maddələri toksikoloji cədvəli.
- Mühafizənin əsas prinsipləri və üsullarının öyrənilməsi
- Köçürmə tədbirləri və mahiyyətinin mənimsənilməsi

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV I-Kolleqviyumun sualları.

1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi
2. Mülki müdafiənin vəzifələri və məqsədi.
3. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri.
4. Sülh mənşəli fəvqəladə hallar.
5. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar
6. Nüvə silahının zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.
7. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və ən vacib xüsusiyyətləri.
8. Zəhərləyici maddələrin toksikoloji cədvəli
9. Bioloji silah və onun zədələyici təsiri
10. Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.

II-Kolleqviyum sualları

1. Mühafizənin əsas prinsipləri.
2. Qəza xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlər.
3. Xilasetmə zamanı görülməli işlər və görülməli işlər zamanı təhlükəsizlik qaydaları.
4. Sığınacaqların konstruksiyaları.
5. Radiasiya əleyhinə və sadə daldalanacaqların konstruksiyaları
6. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri.
7. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.
8. Köçürmə tədbirləri və köçürmənin mahiyyəti.
9. Köçürmənin planlaşdırılması və təşkili.
10. Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı.

XV İmtahan mövzuları üzrə açıqlama (İmtahan sualları)

1. Mülki müdafiənin yaranma tarixi.
2. Mülki müdafiənin məqsədi və vəzifələri.
3. Mülki müdafiənin təşkili və ona rəhbərlik.
4. Fövqəladə halların miqyasına görə növləri
5. Sülh mənşəli fəvqəladə hallar.
6. Texnogen xarakterli fəvqəladə hallar.
7. Təbii xarakterli fəvqəladə hallar
8. Sosial –siyasi və ekoloji xarakterli fəvqəladə hallar.

II-Blk

9. Kütləvi qırğın silahların növləri.
10. Nüvə silahı və onun zədələyici amilləri və nüvə zədələnmə ocağı.
11. Kimyəvi silahın zədələyici təsiri və onun ən vacib xüsusiyyətləri.
12. Zəhərleyici maddələri toksikoloji cədvəli.
13. Bioloji silah və onun zədələyici təsiri.
14. Bioloji zədələnmə ocağının nəticələrinin aradan qaldırılması. Observasiya və karantin.
15. Zəhərlənmənin nəticələrin aradan qaldırılması.
16. Əhalinin sanitariya təmizlənmə
17. Mühafizənin əsas prinsipləri və üsulları.
1. Fəvqəladə hadisələr nəticələrin aradan qaldırmaqdan ötrü istinad olunan prinsipləri
19. Qəza xilas etmə və digər təxirsəlinmə işləri.
20. Xilas etmə işləri zamanı görülən işlər və görülən işlər zamanı təhlükəsizlik qaydaları.
21. Kollektiv mühafizə qurğularının təyinatı.
22. Sığınacaqların konstruksiyası.

23. Radiasiya əleyhinə daldalanacaqların konstruksiyası.
24. Sadə daldalanacaqların konstruksiyası.
25. Fərdi mühafizə vasitələrin növləri.
26. Tənəffüs üzvlərin mühafizə vasitələri növləri.
27. Dəri səthinin mühafizə vasitələri.
2. Köçürmə tədbirləri və mahiyyəti.
29. Köçürmənin planlaşdırılması və təşkil
30. Köçürmənin üsulları.
31. Mülki müdafiə qüvvələrin təyinatı.
33. Hərbiləşdirilməmiş mülki müdafiə dəstələrin təşkil.
33. Mülki müdafiənin xidmət növləri və xidmət dəstələrin fəaliyyəti..
34. İlk tibbi yardımın növləri.
35. Qanaxmalar zamanı ilk tibbi yardım.
36. Yara və yanıqlar zamanı ilk tibbi yardım.
37. Sınıq, çıxıq və əzilmə zamanı ilk tibbi yardım.
3. Zəhərlənmələr zamanı ilk tibbi yardım.
39. Boğulmalar zamanı ilk tibbi yardım.
40. Fərdi tibbi mühafizə vasitələri.
41. İlk tibbi dəs(Apteçka)

Sillabus- Texnologiya və texniki elmlər " kafedrasında təsdiq olunmuşdur. Müzakirə edilərək "12 sentyabr" 2025-ci il "01" sayılı iclas protokolu) təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

b.m.Gənciyev Y.F

Kafedra müdiri:

dos R.Əliyev